

sects

IV. INS.
U.S. NATL. MUSEUM
NOV 2 1951

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 317.

Deel XIII.

1 November 1951.

Adres der Redactie :

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: J. B. M. van Dinther: Enkele observaties van *Barichneumon peregrinator* L. (p. 353). — B. J. Lempke: Trekvlinders in 1950 (slot) (p. 355) — Eduard Wagner: Zwei neue *Platycranus*-Arten aus dem Mittelmeergebiet (p. 363) — Literatuur: (p. 367: A. Reyne, B. J. Lempke). — Korte mededelingen: (p. 354: Bibliotheek; p. 362: B. J. Lempke, Afdelingsvergaderingen; p. 368: H. G. van Galen, B. J. Lempke).

Enkele observaties van *Barichneumon peregrinator* L.

door

J. B. M. VAN DINTHER

Omstreeks half September 1949 werden in het Arboretum van de Landbouwhogeschool te Wageningen verschillende, ongeveer 6—7 mm grote Ichneumoniden waargenomen, die zich snel, half vliegend half lopend, voortbewogen op de bladeren en bloemschermen van *Hedera helix* L. Evenals vele andere insecten werden ze aangetrokken door de sterk geurende bloemen en voedden ze zich met de honingsecretie. Ook in October kon men ze nog geregeld aantreffen, doch na de eerste nachtvorsten waren ze verdwenen.

Op zoek zijnde naar insecten, inspecteerde ik begin Maart 1950 de dikke droge en vezelige schors van *Sequoiadendron giganteum* Buchh., die vaak vele overwinterende insecten herbergt. Behalve verscheidene Nitidulidae en andere Coleoptera werden bij toeval uit een smalle schorspleet van ongeveer 4 cm lengte, die zich op ongeveer 1.5 m boven de grond aan de Z.O.-zijde van de boom bevond, 3 exemplaren van dezelfde Ichneumonide-soort tevoorschijn gehaald, welke reeds eerder in de voorafgegane herfst op *Hedera* was waargenomen (afstand *Hedera*-struiken tot *Sequoiadendron* ongeveer 80 meter). Bij verdere inspectie kwam nog een zelfde sluipwesp tevoorschijn, die zich eveneens aan de Z.-kant van de boom bevond. Bij overbrenging in het laboratorium bleken het alle wijfjes te zijn, die spoedig bij de hogere kamertemperatuur zeer actief werden.

Dat alleen overwinterende wijfjes werden aangetroffen is een normaal verschijnsel bij de Ichneumoniden. SCHMIEDEKNECHT vermeldt, dat sluipwesp-mannetjes spoedig na de paring sterven, terwijl de levensduur van de wijfjes in het algemeen langer is. Vele wijfjes, die de eiafzetting nog niet hebben beëindigd, overwinteren op beschutte plaatsen: onder boom-schors en mos.

Bij determinatie bleek ik met een soort te doen te hebben, die voor ons land nog niet eerder officiëel vermeld werd, nl. ***Barichneumon peregrinator* L.** In de Ichneumoniden-collectie van SMITS VAN BURGST, op het laboratorium voor Entomologie te Wageningen, bevinden zich van deze soort drie wijfjes met als vindplaatsen Duitsland, Tunis en Zweden, terwijl nog een vrouwelijk exemplaar, afkomstig uit de collectie-SCHMIEDE-

SMITHSONIAN INSTITUTION
NOV 26 1951

NOV 19 1951

KNECHT, zonder vindplaatsopgaaf aanwezig is. De heer H. TEUNISSEN deelde mij evenwel mede, dat hij reeds verschillende exemplaren in ons land heeft gevangen.

Aangaande de nomenclatuur en andere literatuurgegevens kan het volgende worden aangetekend. GRAVENHORST beschrijft in 1829 dit insect onder de naam *Ichneumon vacillatorius* Grav., en evenzo na hem o.a. STEPHENS, WESMAEL, THOMSON en BERTHOUMIEU. In 1893 voert THOMSON het subgenus *Barichneumon* in, terwijl MORLEY in 1903 *vacillatorius* Grav. als species van het genus *Barichneumon* vermeldt. De Heer BETREM attendeerde mij op de publicaties van ROMAN. Deze auteur bestudeerde in 1911 de Ichneumoniden-collectie van THUNBERG te Upsala en kwam tot de conclusie, dat de naam *Ichneumon scriptorius* Thunb. 1822 prioriteit had boven *vacillatorius* Grav. Nog later, in 1932, bemerkte ROMAN, dat vroegere auteurs nimmer hun materiaal vergeleken hadden met de collectie van LINNAEUS in de „Linnean Society” te Londen, zodat er nog een oudere naam was, nl. *peregrinator*, 1758.

De sluipwesp komt algemeen voor in Europa, b.v. in Frankrijk, België, Engeland, Duitsland, Tsjechoslowakije, Zweden. De Heer BETREM deelde mij mede, dat deze soort evenwel in de naamlijsten van Denemarken, Sleeswijk-Holstein en het Rijngebied niet voorkomt. Zeer waarschijnlijk zal ze echter, gezien de andere vindplaatsen, ook in deze gebieden wel te vinden zijn. In de literatuurgegevens worden de wijfjes veelvuldig vermeld, de mannetjes daarentegen zijn weinig gevangen en vermoedelijk schaars. Over de biologie is zeer weinig bekend. BERTHOUMIEU en MORLEY vonden, dat het wijfje overwintert onder mos. Verder worden ze 's winters vaak gevangen in huizen op de vensterruiten (ROMAN).

Summary

Some observations are given about the Ichneumid *Barichneumon peregrinator* L., a species not yet recorded from Holland. This insect has been noticed about the middle of September until the first night-frosts in October, feeding itself with the nectar secretion of *Hedera helix* L. inflorescences. Four females have also been found hibernating in the bark crevices of *Sequoiadendron giganteum* Buchh. in the botanical garden at Wageningen.

Ichneumon scriptorius Thunb. and *I. vacillatorius* Grav. are synonyms of *B. peregrinator* L.

Literatuur

- BERTHOUMIEU, G. V., 1895, Ann. Soc. Ent. France 64 : 277.
 GRAVENHORST, J. L. C., 1829, Ichneumol. Europaea 1 : 500—501.
 MORLEY, C., 1903, Ichneumol. Britannica 1 : 92.
 ROMAN, A., 1911—12, Zoologiska Bidrag 1 : 278.
 ———, 1932, Entomologisk Tidskrift 53 : 9—10.
 SCHMIEDEKNECHT, O., 1930, Die Hymenopteren N. u. Mitteleuropas : 87.
 STEPHENS, J. F., 1835, Mandibulata 7 : 192—193.
 THOMSON, C. G., 1888, Ann. Soc. Ent. France, série 6, 8 : 111.
 ———, 1893, Opuscula Entomologica 3, Fasc. XVIII : 1961.
 WESMAEL, C., 1844, Tentamen Dispositionis methodicae 18 : 101.
 ———, 1848, Bull. Acad. Roy. Sciences 15 : 183.

Wageningen, Laboratorium voor Entomologie, Maart 1951.

Bibliotheek. Dr C. B. WILLIAMS schonk een ex. van zijn „Migration of Butterflies”, het bekende standaardwerk over de vlindertrek.